

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanuza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.**

§.3. Intendit Ecclesia declarare quantoperè nobis necessaria sit gratia
Spiritus S. qua de hoc diuino agamus Sacramento: cum eius festa celebret
post Octauam Adventus eiusdem Spiritus S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](#)

Exod. 3. 3. Moyses visionem hanc appelleret grandem: *Vadame in video visionem hanc magnam, quare non communis rubrum: sane mirandam hanc visionem diuinitatis cum humanitate in personâ Verbi, relatis singulis in sua proprietate & dignitate, potenti jure vocabimus visionem magnam.*

IV.
In vener, Sacra- mento simile quid invenitur.
In sanctissimo Altaris Sacramento extensem quandam venerorū mysterij Incarnationis, ut alio loco fuisse ex Chrysostomo declarabimur: in quo quantum lapis se voluit Deus evanescere, tuncumque effundere, se tradens hominibus, ut cum singulis eorum vniatur. *Exinan- sis semetipsum.* Et totum contractus Deus, sub speciebus sacramentalibus panis & vini se concludens non ramet illas consumens aut juris & liquid illis adimens: quandoquidem illas relinquit cum odore, colore, sapore, & quantitate sub quibus se occultat, imminutatē suam contrahens, & Mæstatis sua magnitudinem in tam exiguo loco concludens, quæ ramen contractione nec in minimo illius deprimit Mæstam, aut minuit omnipotentiam; immo potius in hoc Sacramento diuina illius attributa non minus resplendent quam in Incarnatione. Tardius ergo scribatur ille visionis magnum, ut talis recolatur, eiusque excellētia ac dignitas agnoscatur nō inferior quam illa visione rubi ardantis sed incombus. Quod si ad illius contumum tollantur de pedibus Moyis calcamenta, fiduciam illi omnem adimendo, qui mihi poterat, cognitio naturalis, ut illa frueretur, illi ininxus luui, quod ipse Deus illi communicabat in ipso splendoro ignis tubi, ut admirabilem hanc sanctissimi Sacramenti visionem accedamus, maior vegetatio, ut creatus intellectus fiduciam extat, quam habet potest ex natura aliis perspicacitatis suis viribus, hæcque sibi calceamenta detrahat, tantumque luci incumbat fidei, quæ in hoc Sacramento relietur: ut illa roboret ad eiusdem excellētia ac dignitatis possit peruenire cognitionem.

§. 3. *Intendit Ecclesia declarare quanto- per nobis necessaria sit gratia Spiritus sancti, qua de hoc dixino agamus Sa- cramento: cum eius festa celebrat post Octauam Adventus eiusdem Spiritus sancti.*

¶. 8. *In catech. P*atiens speculum Ioh argumentum procul prouersus admirabile, quo teste Divo Chrysostomo demonstrat suavem disposicio-

nem ac prouidentiam Dei circa vetam sapientiam, declarans qualiter cam nobis committet nosque instruat: deinde regulam nobis de monstrata quam a Iesu nos oportet sequi. *Sapientiam cutionem.* Ut videretur, conqueritur quod id dicitur cum nesciat vbinam illa inveniatur: *Habet ac inveni- genum venarum fararum principia, & auro licet ut est in quo conflatur, ferrum de terra tollerat.* *Sapientia vero ubi inveniatur, & quis est locus intellegens?* Primum supponit nobis precie recessariam esse sapientiam supernaturalem & divinam, qua saluuntur: sine qua nemini possibili est rectam ad celum invenire viam, nec veram obtinere beatitudinem: insuper quod eam nostris viribus, nostrisque intellectus acumen non possumus allegari, sed prioris necessitatem esse ut Deus ipse nos illam doceat: sic emendatio loquentem Salomonem: *Quis humanus sit qui poterit consilium Dei? aut qui poterit cogitare quod velis Deus?* si difficile estramus quod sunt in terris, quæ in celis sunt quæ inestimabiles! *scismam au- tem ratione quæ sciri, nisi tu dekets, & misera- pientiam tuam ab Aliissemus?* Neque homo ex le- nouit, neque sciens potest quæ suis verbis scribi, nisi nec in quo sua consistat beatitudine, nec in quo quæ finem illum Deus creaverit in hoc mundo, nec denique medias quibus ad illum per- tingat, nisi Deus ipse huc illi declare & manu- fester: ab ipso venit vera sapientia, fides delecta- dit legitima, cognitio provenit Dei, atque mys- teriorum Christi Domini profusa notitia. *Habita vita eterna ut cognoscant te soli vero Daus,* & quem misisti Iesum Christum. Ut declarat Theologus Professor Primarius D. Thomas: *Dau. 14. 6. 0* taliq[ue] viam erit, ita Iob testatur.

Et ratio est evidens: illi eternis huc sapientia adeo sublimis, ut ipsa Dei invenire cognoscatur & cordis eius penetrare leceta, quia soli Dei sunt cognita, teste Apostolo. Si namque corda illi, tui secreta tu solus ipse potes cognoscere, ut nee Ratione ipsi Angelis & quæcumq[ue] intellege: quanto minime in se divini cordis quis poterit secrete cognoscere, ita ut ipse illa minima reueleret & declararet? *Quis enim latuit hominum scis quæ sunt hominis nisi fortius homines?* quæ in ipso est: non & quæ Dei sunt, nemo ei agnoscit nisi Spiritus Dei. Hoc ipse Ioh declarat: *Deus intelligit viam eius, & ipse novit locum illius,* sed et a

sed etiam quia singulari quādam proprietate dicere liceat, quod modus ita ineffabilis quo Christus maneat inter homines, semper tamen ad deum. Paris resulens opus tantummodo sit intimi cordis divini: quinquā ut certum habeo quod Christus hanc nobis veritatem exposuit illud nosū volgēt nō tue: Nō illi recolitur coram nō sūmā. Nō quippe symbolū semper fui arcanorum.

Circa Agnum Paschalem hoc Deus instituit præceptum, vt nocte illā torus comedetur: nec ex eo quidquam in manu feraretur: Nec remanet quidquam ex eo usque manu.

Idem instituit de Mannā: Nullus reliquias ex eis in manu. Ratio est, quia utrumque sanctum p̄z̄b̄, tantū sacramentum: & sic: vox denotare faciem, ad designandum summum secretum diuinum pectoris, idcirco voluit ut cū illud quod eius gerit figuram usque in diem non feratur: et enim dies secretorum membratariorū, sed totius nocte consumatur, & comedatur: et ceterum pallium quod cooperit ceteraque secretaria in super D. Bernardus hoc pri securis argumentum, sit: Quod sicut illicetum est secretaria, cum mysteria Dei maximè sit secreta, nobis illicetum est ea perferari, mihi tamen minus hoc in excedere eminenter secretum licet inquirendo perferari: sed supposita veritas eius fide sumā nos illud decet veneratio recoleat. Sacramentum Dei Altissimi suscipendum est, nos existendū, venerandum non dissimilandum, fidū soritum, non innā traditione sanctum, non adiumentum ratione. Ut ostentat quādam in eo proficere possit naturale lumen rationis.

Si igitur secretū sit Diuinū cordis adēcū abscondū, quis nisi ipse poterit nobis eius patetacere excellentiam: Nobis autem reuelauit per spiritum suum. Nobis Apostoli si uis, inquit sanctus Paulus, quos classis sive magistros elegit ut diuinam eius doctrinam sapientiam, quia mysteria diuinū corde latencia aperiat, & reuelet: hanc nobis ipse prius reuelauit. Si Deus igitur tantum illam copulet, & nullus illam potest comprehendere, si ipse illam non reuelat, an S. Sanctus venturus est eam singulare reuelaturus: hoc Lutherus volgit voluntate Harretici, ex qua gravorem introducit in Ecclesiā confusione: quam vnguam fecit in terra Babyloniacā: ut quis; credit quod Deus ipse hanc reuelat sapientiam: & ita doceat eius affecta: factores, futores, fabrificarii & ligarii inter actis suis mechanica instrumenta; & agnoscit araxis suis, ita uis fulctique intenti,

nec non aquae baulatores hydrias inter & pocula festini. O cerebro vacui, an ergo Deustantā nos erat confusione obstatutis, ut dicat hic: Hoc mihi Deus reuelauit, & ille, mihi verò contrariū?

Verò verius est quod Deus tantum hanc docere posse. Deus intelligit viam eius: & non so-

lētū hoc, ut īū & ipse nouit locum eius. Ipse est qui dominū illi in hoc mundo statuit probatam sūtūque verbo confirmatam, hinc mihi significat verbum illud nouit, quod non tamū simplicem intulit cognitionem, sed approbationem iuxta phrasim S. Pag nō communem, vt cum D. Au-

gustino ac Gregorio omnes SS. Patres annota-

runt: nam illud scīte dicitur Deus quod appro-

bat & illud nescire quod reprobat. Scīre De-

approbat est, & nescire reprobans. Deus est

qui locum statuit secuum, approbatum ac

diuinū manū sūtā & promissione confirmatum,

nec non diuinū verbū sui certitudine soberaum.

Locus hic est Ecclesiā. Catholica: hic loquitur

Dens, hic nobis S. Sanctus super ea sua reuelat

secreta capiū eius summo nimurum Pontifici

communicata. Hic perfecta docet veritatem, quis

si Deus, qualia diuinā eius mysteria, quādam

eius sacramenta: & hanc sequendo regulā clas-

sāt afferuerit notitiam excellentiæ & dignita-

tis huius S. Sacramenti, atque ex eis quā nobis

loquitur & docet Ecclesia verbis & operibus, col-

ligimus quantum sit id quod nobis opus est ad

illius intelligentiam.

Intendit Mater nostra Ecclesia à Spiritu San-

cto dīcta & edicta cum particulari memoriā

ac felicitate præclararum celebrare beneficium

quo Deus hoc diuinum instituens Sacramentum

nos afficit: utique declarat in hac solemnitate su-

premam & eminentissimam huius dignitatem, Pentecos-

tempus elegit in quo signis evidenterib⁹ eius stetis-

innocentia excellentia. Et postquam ritū cele-

brauit adiuvium S. Sancti super collegium A-

póstolicum atque in eo super totam Ecclesiam,

cuius gratia natura vestra, virtusque naturalis

attollitur, quatenus intelligat, quantum sua ca-

pacitatis limites ineffabilis huius sacramenti di-

gnitatis excedat & eminentias tempus huic festi-

vitatis indicavit esse convenientias, illud quod ei

habet finitā & lemnitate descensus S. Sancti cum

seq' uenitibus octauis: quo recognoscit natu rati-

bus intellectus nostris virtibus sic eam esse supe-

riorem, ut nisi adiutus & sublimatus ad statum

superiore gratia communicare per virtutem

S. Sancti mediante aduentu eius in Ecclesiam.

Si non posuit, ut viritas & hebetudo intellectus Quia no-

stra: ascendere querat ad contemplationem & stet viri-

debitus non

VIII.
Nā Deus
ipſe locū
non ſe-
hicit Ec-
clēſiam
cui hoc
revela-
uit.

L. q. q. in

Exed. q.

153. Q. in

Pf. Nota

Domini

viam.

Eib. 3.

Mor. c. 24.

IX.

Quia cō-

gricē fe-

ſtum hoc

nos afficit:

utique declat

in hā ſolemitate ſu-

premam &

eminentissimam huius dignitatem,

Penteco-

tempus elegit in quo signis evidenterib⁹ eius stetis-

innocentia excellentia. Et postquam ritū cele-

brauit adiuvium S. Sancti super collegium A-

póstolicum atque in eo super totam Ecclesiam,

cuius gratia natura vestra, virtusque naturalis

attollitur, quatenus intelligat, quantum sua ca-

pacitatis limites ineffabilis huius sacramenti di-

gnitatis excedat & eminentias tempus huic festi-

vitatis indicavit esse convenientias, illud quod ei

habet finitā & lemnitate descensus S. Sancti cum

seq' uenitibus octauis: quo recognoscit natu rati-

bus intellectus nostris virtibus sic eam esse supe-

riorem, ut nisi adiutus & sublimatus ad statum

superiore gratia communicare per virtutem

S. Sancti mediante aduentu eius in Ecclesiam.

Si non posuit, ut viritas & hebetudo intellectus Quia no-

stra: ascendere querat ad contemplationem & stet viri-

debitus non

possimus illud intelligere. debitam fidelibus celebrationem tam admirabilis Sacramenti: etenim tanquam divini cordis secretum nulla potest potentia illud perrimari, nisi Deus ipse nobis illud supernaturali gratiae sue lumine reuelet, quæ intellectus nostri oculos corroboret, quo possimus illum cognoscere: & sicut locus securus ubi nos Deus vult instruere, est Ecclesia Catholica, in qua particulati assentientia S. Sancti in capite summo Pontifice nos huius mysterii docet veritatem: ita declarare nobis intendit quantum superexcedat abieclum villemque nostrum intellectum, eius differendo solemnitatem vlique dum aduentum celebravit Spiritus sancti super Apostolos, ut illam donis divinis gratiae sue cumulet eminentioribus, per quam conformat eum esse naturale, mediante elevatione per gratiam suam quam illi in his donis communicat, cum excellentiæ ac dignitate huius S. Sacramenti: quatenus hoc modo illud cognoscat nullus inopiam suam mediumque nimis angustum: unquam etenim minus diuinum cognoscuntur mysteria, quam dum in eorum contemplatione dignitatis nostram agnoscimus miseriam, & per hoc omni nos demundamus fiducia ingenui nostri hebetis & rudiis, omnem illum conscientes in eam quam habete possimum ex domo luminis supernaturalis & diuinae gratiae viribus, quo gressus cognitionis nostræ deducat ad veram mysterii sanctissimi Sacramenti cognitionem: etenim hæc submissione & resignatione virtutis gratiae, lumen, fidei, & pietatis veritatis testimonio que Deus est nobis hoc reuelans, tota certitudine ad eum perveniens intelligendum.

XI.
Vnde nostro tenetia nolum est intellectus.

XII.
Alego-
ta de
nube da
ra Israe-
li.

debitam fidelibus celebrationem tam admirabilis Sacramenti: etenim tanquam divini cordis secretum nulla potest potentia illud perrimari, nisi Deus ipse nobis illud supernaturali gratiae sue lumine reuelet, quæ intellectus nostri oculos corroboret, quo possimus illum cognoscere: & sicut locus securus ubi nos Deus vult instruere, est Ecclesia Catholica, in qua particulati assentientia S. Sancti in capite summo Pontifice nos huius mysterii docet veritatem: ita declarare nobis intendit quantum superexcedat abieclum villemque nostrum intellectum, eius differendo solemnitatem vlique dum aduentum celebravit Spiritus sancti super Apostolos, ut illam donis divinis gratiae sue cumulet eminentioribus, per quam conformat eum esse naturale, mediante elevatione per gratiam suam quam illi in his donis communicat, cum excellentiæ ac dignitate huius S. Sacramenti: quatenus hoc modo illud cognoscat nullus inopiam suam mediumque nimis angustum: unquam etenim minus diuinum cognoscuntur mysteria, quam dum in eorum contemplatione dignitatis nostram agnoscimus miseriam, & per hoc omni nos demundamus fiducia ingenui nostri hebetis & rudiis, omnem illum conscientes in eam quam habete possimum ex domo luminis supernaturalis & diuinae gratiae viribus, quo gressus cognitionis nostræ deducat ad veram mysterii sanctissimi Sacramenti cognitionem: etenim hæc submissione & resignatione virtutis gratiae, lumen, fidei, & pietatis veritatis testimonio que Deus est nobis hoc reuelans, tota certitudine ad eum perveniens intelligendum.

Nihil ita securos tutosque reddidit filios Israël ad terram tendentes promissionis, quam nubes illa, quam Deus illi misit ut ipsos in viâ dux præcederet, ne radij solis exalbarent, & ipsa eadem nubes inter ossulas noctium tenebras tantæ radiisbat claritate, ut securam illis viam demonstraret, quatenus nullo modo ab illa aberrarent. Nubes haec velut præfigurat, quo fides diuina nobis proponit mysteria: illa etenim se radijs aereponit luminis naturalis rationis, ne suam in his mysterijs experiar hebetudinem, ne forte ab itinere deuet cognitionis quo Deum querit, certo & securo: & velut cælestis quedam lux in nocte, & huius vice caligine summa resplendens claritate, nobis viam declarans quæ ad illius perueniamus cognitionem: & hoc dicimus esse fidei lumen, quæ diuino credimus testimonio, quo Deus nobis illud reuelat totaque proponit certitudine in hoc factos sancto

mysterio, in quo cum Deum habeamus ita tibi proximum, nobis in illo certam sui confirmationem.

9. 4. Intendit Christus nos ad celum ducere, & quatenus securi viam tenemus, nobis fidem proponit mystery SS. Sacramenti cuius luce nos duci.

S Aluator noster medium propositumque nos homines vitam æternam, caligine gradi consequemur, nobisque declarans via co-peruenientem, dixit hoc eodem capitulo sexto S. Ioannis nonnulla verba in quoniam à expositione SS. Doctores multum loquuntur. In quibus supponendum quod longius ad litteram de sanctissimo Sacramento, si bene probant. Omnes & S. Cyprian. b. 5. Hilarius. Basil. & S. Chrysostomus & S. Ephiphanius f. S. Ambrosius. Aug. & S. Hieron. & quas omnes fratres ac Doctores. Promiserat Christus Dicente illis suis & turbis illos sequenti quod dixerit illi panem cali manducandum, quo nomine etiissimum ieuangelizans Sacramentum Panem domini Dei est qui de celo descendit & dar vitam nostram. Hunc præferens quoad dignitatē antiqui Manna, quo veteres nutriti fuerant Panes eorum & mortui erant: panis autem quem illi protobat, quia panis erat vita, eam illis datus in perpetuum, & à morte vendicabat, à quæ vites eius. Manna Panes eorum non liberantur, & non sibi manducaverunt Manna in deferto non sunt. Illi vero qui panem hunc caelestem manducaret vita cæque perpetua addicatur, & confirmabatur: Qui manducat hunc panem vivit in æternum.

Promissionem hanc, immo & panem hunc co-plodebant Iudei quem illis Christus ostendit, indicantes rem minoris esse subtilitatem & tantam vita collationem, buccellam panis: & Redemptor noster exponens eis panem à se promissum, verum suum esse corpus & sanguinem: illam, in eius vilipendione contemptaque peccatis, & cibis, hæc eis verba addito iuramento proposuit. Amen. Amen dico vobis, nisi manducaveritis carnem Filij hominis, & bibieris eius sanguinem non habebitis vitam in nobis. Quibus ali significabat, quod si vitam desideraretis nonnam, sedebent subiecte fisci illius ab eo quem illis proponebat, & manducationis causa fuit ac sanguinis: nec enim alter possent manu obtinet. Non habebitis vitam in nobis. q.d. Quod